

Stosunek do rządu w pierwszej połowie marca

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 20 stycznia 2020 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Marcowe badanie rozpoczęło się już po poinformowaniu przez Ministerstwo Zdrowia o pierwszym polskim przypadku pacjenta zarażonego koronawirusem, ale jeszcze przed wprowadzeniem w naszym kraju nadzwyczajnych środków prewencyjnych związanych z epidemią. Sytuacja w trakcie realizacji sondażu zmieniała się bardzo dynamicznie: wprowadzono kolejne ograniczenia, takie jak odwołanie imprez masowych, zawieszenie zajęć na uczelniach, w przedszkolach, szkołach i placówkach oświatowych, zaś 13 marca ogłoszono stan zagrożenia epidemicznego. Oznacza to, że respondenci udzielający odpowiedzi w ostatnich dniach trwania badania robili to w innych okolicznościach niż odpowiadający jako pierwsi. Z tego powodu wyniki przedstawione niżej trzeba traktować z dużą ostrożnością¹.

Nadzwyczajne sytuacje związane z pojawieniem się zagrożenia dla bezpieczeństwa publicznego działają z reguły na korzyść rządzących, wokół których społeczeństwo się konsoliduje i od których oczekuje podjęcia skutecznych działań. Poprawa notowań rządu od lutego do połowy marca świadczy o tym, że tak jest i tym razem.

POPARCIE DLA RZĄDU

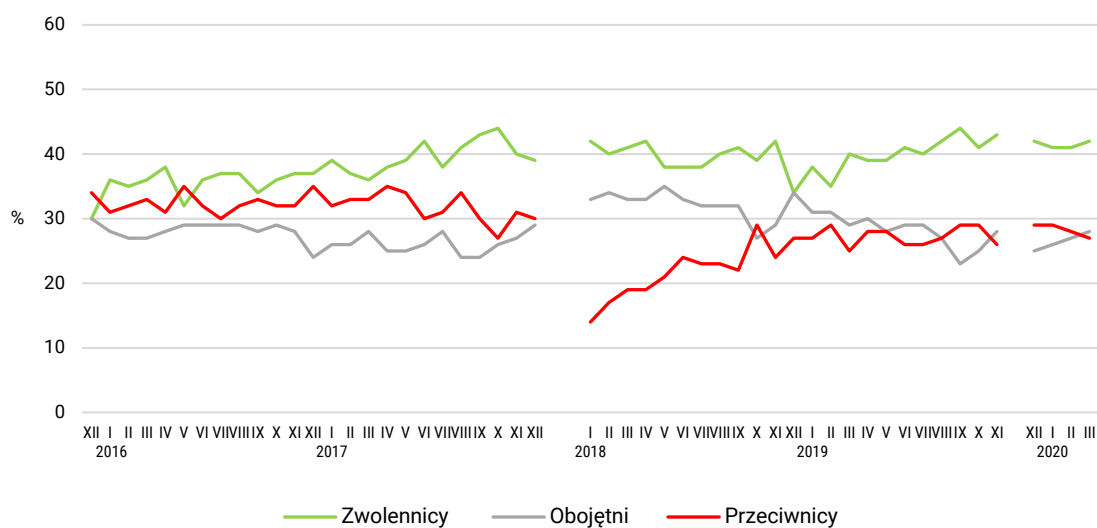
Od lutego nie zmienił się istotnie poziom identyfikacji z rządem. Do jego zwolenników zalicza się 42% badanych. Sprzeciw wobec rządu deklaruje 27% ankieterowanych. Podobny odsetek (28%) wyraża wobec gabinetu Mateusza Morawieckiego obojętność.

TABELA 1

Stosunek do rządu	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2019										2020		
	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
	w procentach												
Zwolennicy	40	39	39	41	40	42	44	41	43	42	41	41	42
Przeciwnicy	25	28	28	26	26	27	29	29	26	29	29	28	27
Obojętni	29	30	28	29	29	27	23	25	28	25	26	27	28
Trudno powiedzieć	6	3	5	4	5	4	4	5	3	4	4	4	3

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (358) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich wspomaganých komputerowo (CAPI) w dniach 5–15 marca 2020 roku na liczącej 919 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

RYS. 1. Stosunek do rządu

Od grudnia 2015 do grudnia 2017 roku wskazania dotyczyły rządu Beaty Szydło; od stycznia 2018 do listopada 2019 roku dotyczyły pierwszego rządu Mateusza Morawieckiego, od grudnia 2019 dotyczą drugiego rządu Mateusza Morawieckiego. Pominęto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

Rząd ma nieco więcej zwolenników wśród mężczyzn (46%) niż wśród kobiet (40%). Stosunek do urzędującego gabinetu wyraźniej różnicuje wiek, miejsce zamieszkania i status społeczno-ekonomiczny badanych. Większym niż przeciętnie poparciem rząd cieszy się wśród osób mających od 55 do 64 lat (54%) i starszych (60%), badanych z wykształceniem podstawowym (48%) oraz zasadniczym zawodowym (54%), wśród osób słabo, choć nie najgorzej, sytuowanych: o miesięcznych dochodach *per capita* od 1000 do 1499 zł (53%). Stosunkowo największy sprzeciw budzi natomiast wśród mieszkańców największych miast (46%), osób z wykształceniem wyższym (45%) oraz respondentów względnie dobrze sytuowanych: dysponujących miesięcznie na osobę w gospodarstwie domowym sumą co najmniej 3000 zł (40%). Wśród najmłodszych badanych, mających od 18 do 24 lat, szczególnie częstym nastawieniem do rządu jest obojętność (53%).

Stosunek do rządu w największym stopniu determinuje orientacja polityczna i – szerzej – światopoglądowa. Do jego zwolenników zalicza się trzy czwarte (75%) badanych identyfikujących się z prawicą. Z kolei większość osób deklarujących lewicowe poglądy polityczne (60%) określa się jako jego przeciwnicy. Ponadto poparci dla rządu sprzyja religijność, zaangażowanie w praktyki religijne.

Rządzący gabinet popiera zdecydowana większość wyborców Prawa i Sprawiedliwości oraz ugrupowań koalicyjnych. Przeciwni są mu w większości zadeklarowani wyborcy Koalicji Obywatelskiej, Lewicy, a także Polskiego Stronnictwa Ludowego – Koalicji Polskiej. Sympatycy Konfederacji mają do rządu niejednoznaczny stosunek, jednak nieco częściej niechętny niż przychylny.

TABELA 2

Potencjalne elektoraty	Stosunek do rządu			
	Zwolennicy	Przeciwnicy	Obojętni	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Porozumieniem)	83	1	15	1
Konfederacja Wolność i Niepodległość (KORWiN, Ruch Narodowy, Braun)	29	36	32	3
Polskie Stronnictwo Ludowe – Koalicja Polska (Polskie Stronnictwo Ludowe, Kukiz'15, UED)	18	57	23	2
Koalicja Obywatelska (Platforma Obywatelska, Nowoczesna, Inicjatywa Polska, Zieloni)	9	67	23	1
Lewica (Nowa Lewica, Wiosna, Lewica Razem)	9	62	24	5

* Określone na podstawie deklaracji poparcia danego ugrupowania w hipotetycznych wyborach do Sejmu

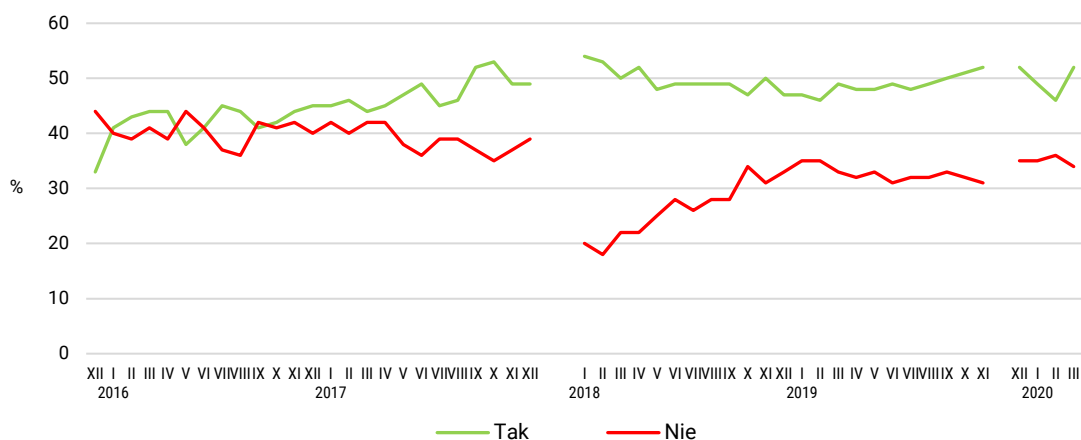
AKCEPTACJA PREMIERA

W marcu wzrosła akceptacja osoby premiera. Oznacza to, że poziom poparcia dla szefa rządu jest obecnie zbliżony do tego, jaki uzyskał on w grudniu ubiegłego roku, niedługo po ponownym powołaniu go na stanowisko Prezesa Rady Ministrów. Zadowolonych z tego, że na czele rządu stoi Mateusz Morawiecki, jest 52% badanych (o 6 punktów procentowych więcej niż w lutym). Niezadowolony deklaruje 34% ankietowanych (o 2 punkty mniej niż w ubiegłym miesiącu).

TABELA 3

Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Mateusz Morawiecki ?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2019										2020		
	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
	w procentach												
Tak	49	48	48	49	48	49	50	51	52	52	49	46	52
Nie	33	32	33	31	32	32	33	32	31	35	35	36	34
Trudno powiedzieć	18	20	19	20	20	19	17	17	17	13	16	17	14

RYS. 2. Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Mateusz Morawiecki?

Od grudnia 2015 do grudnia 2017 roku wskazania dotyczyły rządu Beaty Szydło; od stycznia 2018 do listopada 2019 roku dotyczyły pierwszego rządu Mateusza Morawieckiego, od grudnia 2019 dotyczą drugiego rządu Mateusza Morawieckiego. Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

Osoba szefa rządu częściej budzi przychylne reakcje mężczyzn (57%) niż kobiet (47%) Premier jest lepiej niż przeciętnie odbierany przez osoby w wieku 55–64 lata (63%) i starsze (65%), mieszkańców wsi (57%, szczególnie osoby pracujące w indywidualnych gospodarstwach rolnych – 63%), badanych z wykształceniem podstawowym (61%) i zasadniczym zawodowym (65%), respondentów o stosunkowo niskich dochodach *per capita*, wynoszących od 1000 do 1499 zł miesięcznie (66%). Dezaprobatę wobec szefa rządu częściej niż przeciętnie wyrażają mieszkańcy dużych miast, liczących co najmniej 100 tys. ludności (44%), osoby z wykształceniem wyższym (48%), badani o miesięcznych dochodach *per capita* od 3000 zł wzwyż (47%), a także osoby w wieku od 25 do 34 lat (44%).

Kluczowe znaczenie dla odbioru osoby premiera, tak jak i całego gabinetu, ma orientacja polityczna i światopoglądowa. Zadowolonych z premiera jest 80% badanych określających swoje poglądy polityczne jako prawicowe. Niemal trzy czwarte identyfikujących się z lewicą przyjmuje szefa rządu z dezaprobatą. Ponadto im częstszy udział w praktykach religijnych, tym częstsza akceptacja Mateusza Morawieckiego jako premiera.

Poparcie dla premiera dość jednomyślnie deklarują wyborcy rządzącej partii. Dezaprobatę wobec szefa rządu wyraża większość zwolenników Koalicji Obywatelskiej, Lewicy, a także, choć mniej jednoznacznie, Polskiego Stronnictwa Ludowego – Koalicji Polskiej. Największe kontrowersje premier wywołuje w elektoracie Konfederacji, gdzie tylko nieznacznie częściej budzi dezaprobatę niż akceptację.

TABELA 4

Potencjalne elektoraty*	Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Mateusz Morawiecki?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Porozumieniem)	91	3	6
Konfederacja Wolność i Niepodległość (KORWiN, Ruch Narodowy, Braun)	37	42	21
Polskie Stronnictwo Ludowe – Koalicja Polska (Polskie Stronnictwo Ludowe, Kukiz'15, UED)	30	56	14
Koalicja Obywatelska (Platforma Obywatelska, Nowoczesna, Inicjatywa Polska, Zieloni)	11	77	12
Lewica (Nowa Lewica, Wiosna, Lewica Razem)	11	78	11

* Określone na podstawie deklaracji poparcia danego ugrupowania w hipotetycznych wyborach do Sejmu

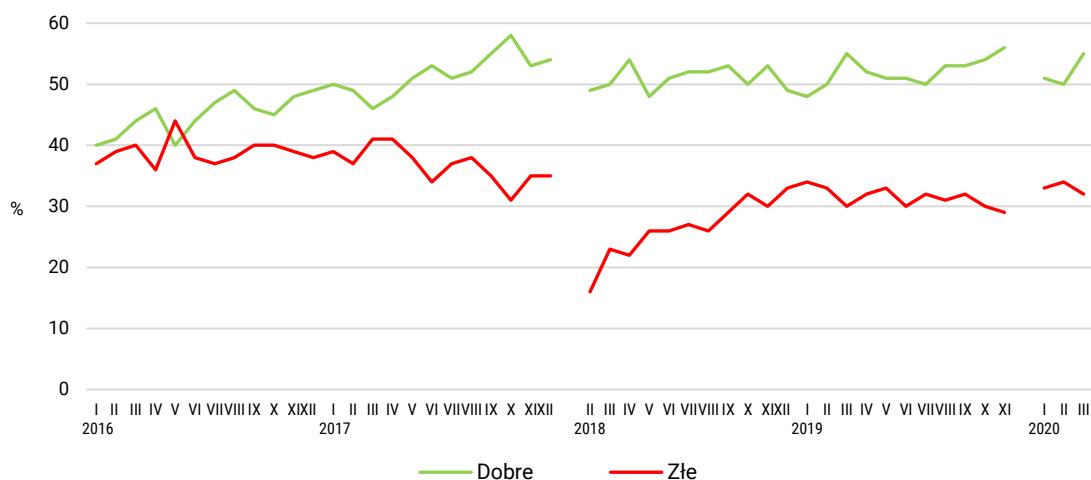
OCENA WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI RZĄDU

W marcu poprawiły się opinie o wynikach działalności rządu. Dobrze ocenia je 55% badanych (wzrost o 5 punktów procentowych), 32% respondentów ma stosunek krytyczny wobec dokonań rządu (spadek o 2 punkty). Opinie o działalności drugiego rządu Mateusza Morawieckiego są najlepsze od początku jego funkcjonowania, ale zbliżone do tych, jakie uzyskiwał poprzedni gabinet tego polityka, m.in. na koniec kadencji w listopadzie ubiegłego roku.

TABELA 5

Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Mateusza Morawieckiego od czasu objęcia przezeń władzy?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2019										2020		
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	I	II	III
	w procentach												
Dobrze	50	55	52	51	51	50	53	53	54	56	51	50	55
Źle	33	30	32	33	30	32	31	32	30	29	33	34	32
Trudno powiedzieć	17	15	16	16	19	18	16	15	16	15	16	16	13

RYS. 3. Oceny wyników działalności rządu

Od stycznia 2016 do grudnia 2017 roku wskazania dotyczyły rządu Beaty Szydło; od lutego 2018 do listopada 2019 roku dotyczyły rządu Mateusza Morawieckiego, od stycznia 2020 dotyczą drugiego rządu Mateusza Morawieckiego. Pominęto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

Spółeczno-demograficzne zróżnicowanie opinii o działalności rządu układa się według podobnego wzoru jak stosunek do rządu i premiera. Dokonania obecnej ekipy częściej doceniają mężczyźni (60%) niż kobiety (50%). Z efektów pracy najbardziej zadowolone są osoby wieku 55-64 lata (65%) i starsze (68%), badani z wykształceniem podstawowym (65%) i zasadniczym zawodowym (69%), respondenci słabo, choć nie najgorzej, sytuowani – o miesięcznych dochodach *per capita* od 1000 do 1499 zł (67%). Do najbardziej krytycznych w ocenach rezultatów działań rządu należą mieszkańcy dużych miast, liczących od 100 tys. do 500 tys. ludności (49%) i większych (45%), osoby najlepiej wykształcone i sytuowane: 48% badanych z wykształceniem wyższym oraz 45% dysponujących miesięcznie kwotą co najmniej 3000 zł na osobę w gospodarstwie domowym.

Postrzeganie efektów pracy rządu, podobnie jak stosunek do premiera i całego gabinetu, zależy przede wszystkim od orientacji politycznej i – szerzej – światopoglądowej. Dobrze ocenia je ponad cztery piąte osób identyfikujących się z prawicą (83%), źle – blisko trzy czwarte deklarujących lewicowe przekonania (72%). Ponadto im częstszy udział w praktykach religijnych, tym lepsze opinie o działalności rządu.

Działania podejmowane przez rząd chwali ogromna większość wyborców Prawa i Sprawiedliwości. Negatywnie rezultaty jego działań ocenia natomiast większość wyborców Koalicji Obywatelskiej, Lewicy oraz Polskiego Stronnictwa Ludowego – Koalicji Polskiej. Najbardziej podzieleni w opiniach są zwolennicy Konfederacji, nieco częściej oceniający efekty pracy rządu źle niż dobrze.

TABELA 6

Potencjalne elektoraty*	Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Mateusza Morawieckiego od czasu ponownego objęcia przezeń władzy?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Porozumieniem)	93	2	5
Konfederacja Wolność i Niepodległość (KORWiN, Ruch Narodowy, Braun)	37	45	18
Polskie Stronnictwo Ludowe – Koalicja Polska (Polskie Stronnictwo Ludowe, Kukiz'15, UED)	29	62	9
Koalicja Obywatelska (Platforma Obywatelska, Nowoczesna, Inicjatywa Polska, Zieloni)	16	73	11
Lewica (Nowa Lewica, Wiosna, Lewica Razem)	12	73	15

* Określone na podstawie deklaracji poparcia danego ugrupowania w hipotetycznych wyborach do Sejmu

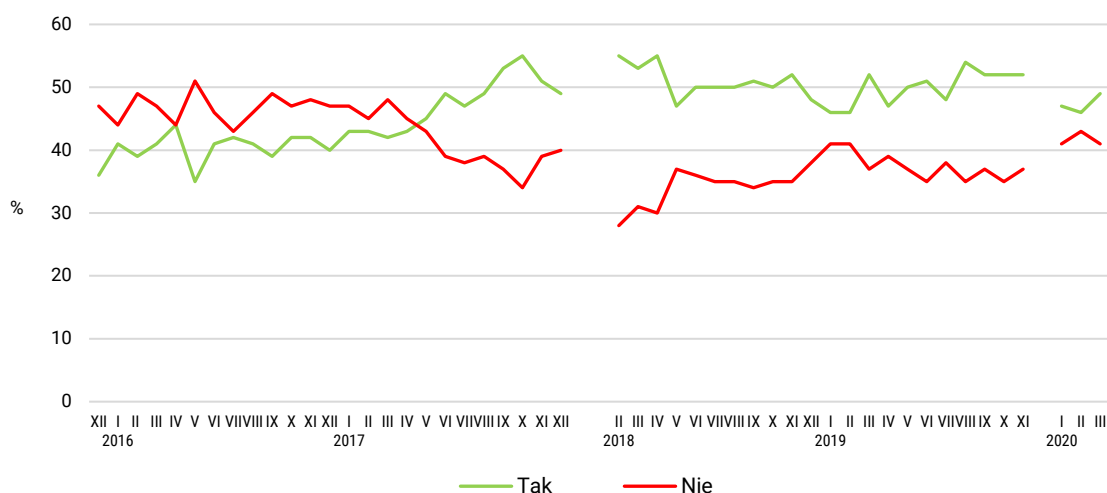
OCENA POLITYKI GOSPODARCZEJ RZĄDU

W marcu nieco lepsze są oceny polityki gospodarczej rządu. Przekonanie, że stwarza ona szanse poprawy sytuacji gospodarczej wyraża niemal połowa badanych (49%, wzrost o 3 punkty procentowe w stosunku do lutego). Sceptycznych co do skuteczności polityki rządu w tej dziedzinie jest 41% ankietowanych (spadek o 2 punkty).

TABELA 7

Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szanse poprawy sytuacji gospodarczej?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2019										2020		
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	I	II	III
w procentach													
Tak	46	52	47	50	51	48	54	52	52	52	47	46	49
Nie	41	37	39	37	35	38	35	37	35	37	41	43	41
Trudno powiedzieć	13	11	14	13	14	14	11	11	13	11	12	11	10

RYS. 4. Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szanse poprawy sytuacji gospodarczej?

Od grudnia 2015 do grudnia 2017 roku wskazania dotyczyły rządu Beaty Szydło; od lutego 2018 do listopada 2019 roku dotyczyły rządu Mateusza Morawieckiego, od stycznia 2020 dotyczą drugiego rządu Mateusza Morawieckiego. Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

Rozkład ocen polityki gospodarczej rządu w poszczególnych grupach społeczno-demograficznych potwierdza wcześniej obserwowane prawidłowości. Politykę rządu w tej dziedzinie lepiej oceniają mężczyźni (56%) niż kobiety (44%). Pozytywnych efektów gospodarczych działań rządu spodziewają się przede wszystkim osoby w wieku 55-64 lata (63%) i starsze (61%), mieszkańcy wsi (57%), respondenci z wykształceniem podstawowym (64%) lub zasadniczym zawodowym (64%), badani o miesięcznych dochodach *per capita* od 1000 do 1499 zł (66%). Perspektyw poprawy sytuacji gospodarczej nie widzą przede wszystkim mieszkańcy miast liczących od 100 tys. do 500 tys. ludności (57%), badani z wykształceniem wyższym (59%), osoby o stosunkowo wysokich dochodach *per capita*: od 3000 zł wzwyż (52%), a także ludzie młodzi – do 24 roku życia (54 %) i mający od 25 do 34 lat (51%).

Największe znaczenie dla postrzegania polityki gospodarczej rządu ma orientacja polityczna i światopoglądowa. Dobrze ocenia ją ponad trzy czwarte badanych identyfikujących się z prawicą (77%), źle – więcej niż trzy czwarte określających swoje poglądy polityczne jako lewicowe (78%). Zaufaniu do rządu w tej kwestii sprzyja religijność.

Rozbieżności w ocenach polityki gospodarczej rządu są szczególnie widoczne w elektoratach. W skuteczność polityki gospodarczej rządu wierzy ogromna większość wyborców Prawa i Sprawiedliwości. Zwolennicy wszystkich pozostałych ugrupowań uwzględnionych w analizach są co do tego sceptyczni.

TABELA 8

Potencjalne elektoraty*	Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szanse poprawy sytuacji gospodarczej?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Porozumieniem)	90	5	5
Polskie Stronnictwo Ludowe – Koalicja Polska (Polskie Stronnictwo Ludowe, Kukiz'15, UED)	19	69	12
Lewica (Nowa Lewica, Wiosna, Lewica Razem)	17	70	13
Konfederacja Wolność i Niepodległość (KORWiN, Ruch Narodowy, Braun)	17	74	9
Koalicja Obywatelska (Platforma Obywatelska, Nowoczesna, Inicjatywa Polska, Zieloni)	9	87	4

* Określone na podstawie deklaracji poparcia danego ugrupowania w hipotetycznych wyborach do Sejmu

Pojawienie się zagrożenia koronawirusem w Polsce i zdecydowana reakcja rządu, m.in. wprowadzanie kolejnych ograniczeń mających na celu spowolnienie jego rozprzestrzenienia się, sprzyja rządzącym. Od lutego do marca umocniło się poparcie społeczne dla Prawa i Sprawiedliwości² i polepszyły się notowania rządu. Na popularności zyskał premier Mateusz Morawiecki oraz poprawiły się oceny wyników działalności jego gabinetu. Notowania rządu z pierwszej połowy marca nie są jednak lepsze niż te, które uzyskiwał poprzedni rząd Mateusza Morawieckiego pod koniec swojej działalności.

Opracowała

Beata Roguska

² Por. kom. CBOS „Preferencje partyjne w marcu”, marzec 2020 (oprac. K. Pankowski).